4

భూమి దుఃఖం

రామా చంద్రమౌళి

ఎంత ఆపుకుందామన్నా సుందరయ్యకు దుఃఖమాగడం లేదు. కన్నీళ్లు ఎక్కడ నుంచి ఎగదన్నుకొస్తున్నాయో... గొంతు దగ్గరపడి... ఉక్కిరిబిక్కిరైపోతూ, సుడిగాలిలో ఒట్టి కాగితపు ముక్కవలె... కడుపులో ఎవరో చేతులు పెట్టి ఊడ్చేస్తున్నట్లు నాభి దగ్గర్నుండి ఏడుపు పొంగి పొంగి... తమాయించుకోవడం వశం కావడంలేదు. ఆరిపోయే ముందు వత్తిలా రెపరెపలాడుతూ... మనిషి... దుఃఖంతో సుళ్లు తిరిగిపోతున్నాడు.

కన్నీళ్లలో నుండే ఎదురుగా గడియారం దిక్కు చూశాడు.

రాత్రి... మూడు గంటల పది నిముషాలు.

చుట్టూ అంతా నిశ్శబ్దం... ఎక్కడా ఏ అలికిడీ లేదు.

వెల్లకిలా నులకమంచంపై పడుకుని తలకింద రెండు చేతులనూ పెట్టుకుని గంటలకు గంటలు ఎప్పట్నుండో అలా పైకప్పులోకి చూస్తూ ఉండిపోయిన సుందరయ్యకు మనసంతా గొర్రుకొట్టిన పొలంలా ఉంది. గుండెల్లోకి ఎవరో ఉలులను దిగ్గొడ్తున్నట్టు... శరీరం ఖండఖండాలుగా విడిపోతున్నట్టు... కళ్ల ముందే అంతా ముక్కలుముక్కలుగా ధ్వంసమైపోతున్నట్టు.

ఎలా జరిగిందంతా... ఒక్క రెండు నెలల్లోనే... ఇంత బీభత్సం... ఇంత వ్యాపారం... ఇంత దురాక్రమణ... ఇంత దగా... మనుషులు మనుషులను కొనడం... మనుషులు భూములను కొనడం... భూములు మనుషుల చేతుల్లో కాగితపు ముక్కలకంటే హీనంగా పీలికలు పీలికలైపోవడం... మట్టికి రెక్కలు రావడం, ఒర్రెలు, బోళ్లు, వాగులు, గుట్టలు... అన్నీ డబ్బుగా మారిపోతూండడం... ఏమిటి... ఏమిటిదంతా.

సుందరయ్యకు అంతా... ఇంకా ఓ అర్థంగాని మాయవలెనే అనిపిస్తోంది. అతనికి ఈ భూమిని మింగేసే చిచ్చు ఎక్కడ పుట్టిందో అర్థం కావడంలేదు. ప్రశాంతంగా ఉండే తమ ఊళ్లోకి అకస్మాత్తుగా ఈ పెద్దపెద్ద కార్లు, ఖడక్ బట్టల మనుషులు, అన్ని చేతి వ్రేళ్లకూ బంగారు ఉంగరాలు పెట్టుకున్న తెల్లసీమ పందుల్లాంటి ఘరానా వ్యక్తులు ఎక్కడ నుండి ఊడిపడ్తున్నారో అర్థంకావడం లేదు.

ఒకరోజు రెండు కార్లొచ్చాయి. సర్పంచ్‌తో, ఒక వార్డుమెంబర్‌తో రహస్యంగా మాట్లాడారు ఆ వచ్చిన వాళ్లు. సీసాలకు సీసాలు తాగారు. ఊరి బయటికి పోయి పొలాలు, తాళ్లు, చెరువుకట్ట, మైసమ్మగుట్ట, హనుమంతుని గుండు... అంతా కలియదిరిగి సాయంత్రం వెళ్లిపోయారు.

ఇక మర్నాటినుండి ఏ చెట్టు కింద చూచినా గుంపులు గుంపులుగా మనుషులు... దిక్కుమాలినవాళ్ల చేతుల్లో సెల్‌ఫోన్లు... హలోహలోలు... సాయిబు హోటల్ నిండా రాత్రులకురాత్రులు మందుసీసాలు రావడాలు... ఎవరినోట విన్నా భూమిని అమ్ముకోవడం గురించే ముచ్చట్లు. అమ్ముకోకుంటే ముంచుకు రాబోయే ముప్పు గురించి బెదిరింపులు.... భయపెట్టడాలు.... భయపడడాలు... అంతా ఓ యుద్ధ వాతావరణం.

సుందరయ్య సూటిగా సర్పంచ్ రామలింగంను అడిగాడు... "ఎందుకు ఊర్లోని జనమంతా ఇట్ల బిత్తరపడిపోతున్నారు. ఏం జరిగిందసలు," అని.

"మొన్న వాళ్లొచ్చి చెప్పింద్రుగదా... నువ్వినలేదా... మన ఊరు ఊరంతా ఆ ఎస్సీజడ్‌ల పోతాందట... భూములను ప్రభుత్వం తీసుకుని మనను ఊరు ఖాళీ చేయమంటదట. మన భూములకు సర్కార్ లెక్క ప్రకారం పైసోపర్కో కట్టిచ్చి ఎక్కడన్నా పునరావాసం ఏర్పాటు చేస్తదట... గీ విషయం ఇన్నకాన్నుంచి అసలు సంగతేందని రోజూ హైద్రాబాద్‌కు తిరుగతనే ఉన్న..."

"ఏం తెల్సింది మరి."

"పోవుడైతే ఖాయమని తేలింది. ఢిల్లీనుంచి శౌంక్సనైన కాగితాలను పట్టుకుని నిన్నచ్చిండ్లు చూడు. ఆ ఎర్రటి పొడుగుకార్ల... వాళ్ల దగ్గర అన్ని కాగితా లున్నయ్. పన్నెండు ఊర్లుపోతానై. మొత్తం నాల్గువేల ఎకరాలు కావాల్నట వాళ్లకు. గవర్నమెంట్ మన ఊర్ల పేర్లు చెప్పి, ఆర్డరిచ్చి ఓసారి పోయి చూచుకోని రమ్మన్న దట. వచ్చిండ్లు వాళ్లు. బాజాప్తా కాగితాలున్నయ్ వాళ్ల దగ్గర..."

"నాకర్థంగాలే... మన ఊళ్లను వాళ్లెందుకిస్తరు."

"గదే మత్‌లబున్నది. గవర్నమెంట్ అందరికీ ఉద్యోగాలు ఇప్పిచ్చి ఈ దేశాన్ని డెవలప్ చేయాలని పెద్ద పెద్ద సార్లతోని విచారించి 'స్పెషల్ ఎకనామిక్ జోన్స్' అని కొన్నింటిని ఏర్పాటుచేస్తాంది. ఈ మన ఊళ్లన్నిం టిని ఒక గ్రూప్‌కిస్తది. వాళ్లు ఈ వేల ఎకరాల జాగను సాఫ్‌చేసి ఇక్కడ ఐటిపార్క్ తయారుచేస్తరు. ప్రపంచంల అమెరికా, లండన్ గిట్ల అన్ని దేశాలనుంచి జనం డైరెక్ట్‌గ ఈ మన ఏరియాకొస్తరు బ్యారం గురించి- కంప్యూ టర్‌ల్ల మన పోరగాండ్లు బాగ హుషారు గదా, ఇగ ఇక్కడ ఉద్యోగాలే ఉద్యోగాలు... గట్ల..."

"అద్సరెగని... ఎవనికో ఉద్యోగం కావాల్నని ఇక్కడ ప్రశాంతంగున్న మనల ఎల్లగొట్టుడేంది?"

"అరె... అదంతే బై... పదూర్లల్ల అంతా కలిపి ఓ వేయిగడప- రేపు ఇక్కడ ఇండస్ట్రీ పడ్తే వేలమందికి ఉద్యోగాలు..."

"మరి మన భూములు?"

"గదే ఇప్పుడు ముందున్న సంగతి. ఇప్పుడు మన ఊర్లె ఎకరాకెంత దరుంది. మా అంటే ఎకరాకు ముప్పై వేలు... ఉన్న సగం ఊరి భూములల్ల రాళ్లు రప్ప లేనాయె. రెండు గుట్టలే ఉండే... గవర్నమెంట్ రేపు ఖాళీ చేయిస్తే ఎకరానికి ఇరవై వేలిస్తే మహా ఎక్కువ. నిన్న కార్లల్ల వచ్చిన ఆసామితోని మాటాడిన. మా ఊరి భూమంతా గుత్తకు కొనుక్కో... మాకు మాత్రం మంచి రేటియ్యి... నువ్వు ఎట్లన్న ఎవరికన్న అమ్ముకో అన్న నేను... ఏమంటవ్ నువ్వు!"

"మనం భూమి యియ్యకుంటే ఏంజేస్తరు," అన్నాడు సుందరయ్య అమాయకంగా.

"ఏంజేస్తరా... నీ భూమి కొనరు. అందరు అమ్ముకోని పోతే నువ్వొక్కనివి వుండి ఏంజేస్తవ్. అటెంక అగ్గువసగ్గువకు ప్రభుత్వం నీ భూమిని గుంజుకుంటది. ఇట్లాంటప్పుడు నల్గురితో నారాయణ."

"అరే... గదేంది సర్పంచ్ సారూ... తరతరాలుగా ఈ భూమిల పుట్టి ఈ భూమిల పెరిగి యీ భూమితోనే బతుకుతున్నోళ్లం... ఈ భూమిని యిచ్చి ఎట్లపోతం... ఏడికి పోతం... ఎన్ని రూపాయలిచ్చినా ఈ భూమి మన పెయ్యిల ఒక అంగం లెక్కుండె. ఎట్ల వాళ్ల పాలు చేస్తం..."

"సుందరయ్యా... రోజులు గట్లచ్చినై... విచారిం చుకో... నేనైతే... ఆ బడాబాబులతోని మాట్లాడి ఎకరా నికి నాల్గు లక్షలియ్యన్న... ఆటెంక వాళ్లిష్టం... మీ అందరి ఇష్టం," సర్పంచ్ రామలింగం మోటార్‌సైకిల్ స్టార్ట్ చేసిండు.

సుందరయ్యకు ఏమీ తోచక పిచ్చిపిచ్చిగా చూస్తుండగానే - సర్పంచ్ అన్నాడు "ఒకవేళ... రేటు వస్తే అమ్ముకోవడమే మంచిది సుందరయ్యా... ఈ చాన్స్ పోతే ఈ మన ఊరికి ఇంత లోపలికచ్చి ఎకరానికి ఇరవై వేలు గూడివ్వడెవడు... చానమంది నా దగ్గరికచ్చి మంచి రేటిస్తే అమ్మెదామనే అంటాండ్లు."

"... ... ..."

"నీకెంతుంది భూమి."

"పది ఎకరాల ఇరవై గుంటలు."

"మరింకేంది నలభైలక్షలు... ఎప్పుడైన చూస్తవా జన్మల అంత డబ్బు... హాయి గమ్మకొని ఎక్కడ్నో కొంత భూమి కొనుక్కుని పిల్లల్ని తీసుకొనిపోక... ఏందయ్యా, తరతరాల భూమి అంటవ్... నో సెంటిమెంట్... ఆలో చించుకో..." రామలింగం వెళ్లి పోయాడు.

ఎక్కడో కుట్ర జరుగుతోందనుకున్నాడు సుందరయ్య.

ఎవడో ఢిల్లీ నుండి ఇక్కడి పదిరవై ఊళ్లను కబ్జా చేయడమేమిటి... ఇక్కడ ఏదో కార్ఖాన పెట్టడమేమిటి... వాడెవడో ఎవనికో ఉద్యోగాలిస్తాడంటే తాము ఊళ్లమ్ము కొని తమ బతుకులను మట్టిపాల్జేసి వెళ్లిపోవడ మేమిటి...

అప్పటినుండి సుందరయ్య తనువంతా కళ్లు, చెవులు చేసుకుని ఊర్లోని ప్రతి ఒక్కరినీ పరీక్షగా గమ నించడం మొదలెట్టాడు.

ప్రతి సాయంత్రం... ఎక్కడ నుండొస్తున్నాయో.... ఊరు ఊరంతా, ఆడామగా అందరూ సీసాలకు సీసాలు తాగుతున్నారు. బిర్యానీ పొట్లాలొస్తున్నాయి, ఎక్కడినుండో. మనుషులు గుంపులు గుంపులుగా కాకుండా ఎవనికివాడే రహస్యంగా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. ప్రతివాడూ తన కడుపులో ఏముందో బయటికి చెప్ప కుండా ఎదుటివాని విషయాన్ని పసిగట్టే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. ఊరు ఊర్నంతా ఓ మాయ, ఓ నిషా, ఓ కనికట్టు కమ్మేసింది.

ఎవనినోట విన్నా ఎకరాలు... లక్షలు... చాకలి, మంగలి, మాల, మాదిగ... ఏ కులపోడైనా... తమ భూమిని ఉజ్జాయింపుగా లక్షల్లోకి లెక్కకట్టుకుని... ఆ లక్షలతో ఏంజేయాలని... ఆ కట్టలతో ఎలా ఎక్కడ స్థిరపడాలని, ఎన్నడూ లక్షల ముఖం చూడని మనుషులు కలల కౌగిళ్లలో ఉక్కిరిబిక్కిరైపోతూ...

2

మొట్టమొదట మంగలి రాములు తన రెండె కరాల భూమిని అమ్మి ఇబ్రహీంపట్నం పోయి రిజి స్ట్రేషన్ చేసి ఆరులక్షల రూపాయలను తెచ్చాడు ఒక చేతిసంచి నిండా. సాయబు హోటల్‌లో అందరికీ చూపించాడు కట్టలను.... అన్నీ వందరూపాయల కట్టలు. చూచిన వాళ్లందరి దిమ్మ తిరిగిపోయింది.

రాములును ఎవరో కార్లో తీసుకొచ్చి సాయిబు హోటల్ ముందర దించి వెళ్లిపోయారు. అతను అప్ప టికే పీకలదాకా తాగి వత్తి అంటించిన చిచ్చుబుడ్డిలా ఉన్నాడు. అప్పటికే అక్కడ ఎప్పట్నుండో ఎదురు చూస్తున్న మంగలి రాములు పెళ్లాం సాయమ్మ మొగుణ్ణీ, డబ్బునూ ఒడిసి పట్టుకుని... ''ఈ నోట్లు పాడుగాను... కొరుక్కతింటమా వీటిని... ఇరవై ఏండ్ల నుండి రెక్కలు ముక్కలు చేసుకున్న భూమితల్లి పాయె... ఈ చేతుల్తోటి నాటిన, కలుపు తీసిన, కోసిన, నాల్గు మెతుకులు తిన్న... పాసిపాయె... ఇయాల్టితోటి ఆ భూదేవికి మాకు ఋణం పాసిపాయె...'' ఒకటే ఏడ్పు... ఆమె విలవిలా ఏడుస్తూనే తాగి ఊగుతున్న మొగుణ్ణీ, డబ్బు సంచీనీ నడిపించుకుంటూ... చీకట్లో... కనబడకుండా పోయింది కాసేపటికి.

తర్వాత నిశ్శబ్దం, ఎదురుగా... అంతా చీకటి...

సుందరయ్య సాయిబు హోటల్లో... గుడ్డిదీపపు వెలుగు ముందు మౌనంగా కూర్చుని ఆలోచిస్తున్నాడు.

రెండెకరాలు... ఆరు లక్షలు, నిజానికి ఎక్కువ రేటే.

ఇంత రేటు పెట్టికొన్నోడు, వ్యవసాయమంటేనే తెలువనోడు... ఈ భూమిని కొని ఏంజేస్తడు.

తప్పకుండా అంతకన్నా ఎక్కువకు ఎవనికో అమ్ముతడు, లేదా అంతకంటే ఎక్కువ డబ్బును ఈ భూమిలో నుండి ఏదో రకంగా పుట్టిస్తడు... ఐతే,

భూమికీ మనిషికీ.... ఒట్టి మట్టికీ, డబ్బుకూ వున్న సంబంధమే ఉందా. ఏండ్లకు ఏండ్లు ఈ భూమిని దున్ని, ఈ మట్టిని పిసికి, ఈ నేలపై నడిచి, ఈ గాలిని పీల్చి, ఈ పచ్చని చెట్లనీడన విశ్రమించి... ఒక తల్లితో పిల్లలకు ఏర్పడే అనుబంధం వంటి సంబంధం సంగ తేమిటి. కాలికి ముల్లు గుచ్చుకుంటే కంటికి నీరొస్తది గదా... మట్టిని నమ్ముకున్న మనిషికి గుండె పగిలి... భూమి నుంచి మనిషి విడివడి వేరయ్యేదెట్లా.

ఈ అనుబంధం విలువ ఎంత. అనుబంధం ఉన్నంత మాత్రాన డబ్బుతో కొలువబడే విలువలు మారతాయా, మట్టిముంతలో ఉండే నీళ్లు, కల్లు, బంగారం వంటి పదార్థం విలువలు మారతాయిగాని మట్టి ముంత విలువ అంతే ఉంటుందికదా. ఆనాటి రాత్రే... సుందరయ్య ఇంటికి తిరిగొచ్చి... అన్నం తింటూండగా పెద్దకొడుకు రాజకొంరు అన్నాడు- 'మన భూములను కూడా అమ్ముదమానె,' అని.

ఊరు ఊరినంతా భూమిని అమ్ముకోవడం పిచ్చి కమ్మేసింది. ఒకప్పుడు ప్రతి ఒక్కరూ భూమిని నమ్ము కున్నవాళ్లు, వ్యవసాయం పనుల మెళకువలు ఒక ర్నుంచి మరొకరు తెలుసుకుని పోటీపడి పంటలు పండించి నిండు కుండల్లా పండు వెన్నెలై బతికిన వాళ్లు...

ఏమిటీ మైకం.... ఏమిటీ డబ్బు నిషా... మనిషికి అవసరాలను మించిన ఇంత డబ్బు అవసరమా... ఎప్పుడూ ఓ అయిదు, పదివేల రూపాయల కంటే ఎక్కువ డబ్బు ముఖం చూడని ఈ జనం లక్షలకు లక్షలు కట్టలు కంటబడగానే కల్లుతాగిన కోతులై పిచ్చి పిచ్చిగ చేస్తున్నరు.

"...ఏమంటవే నాయిన... షేక్ సాయిబు నిన్న హైదరాబాద్ పోయి కనుక్కున్నడట.... వాడెవడో ఓ రెండు వందల ఎకరాలు కొని ఇగ ఊకుంటడట... అటెంక మిగతా భూమి పడావ్ పడ్తది. ఆలస్యమైతే మనం గవర్నమెంటు చేతిల్నే పెట్టాలె. వాడేమిస్తడు... మన్ను... దీపముండగనే యిల్లు సక్కబెట్టుకోమన్నరు గదా పెద్దలు..."

సుందరయ్య అన్నంముద్ద నోట్లో పెట్టుకునే టోడు చటుక్కున ఆగి ముప్పయి ఏండ్ల కొడుకు

ముఖంలోకి చూచిండు. రాజకొంరు ముఖం భూమిని అమ్ముకుంటే రాబోయే లక్షలకొద్దీ డబ్బు ఊహతో కైపెక్కి తోమిన రాతిగిన్నెలా ఎర్రగా, ఉద్విగ్నంగా ఉంది. సుందరయ్య ఏమీ మాట్లాడలేదు.... ఒక సూటి చూపొకటి చూచి, మళ్లీ తల వంచుకుని అన్నం తినడం మొదలెట్టాడు.

ప్రక్కనే భార్య భూదేవి కుప్పబోసిన దుఃఖంలా కూర్చొని అన్నంగిన్నెల దిక్కూ, నేల దిక్కూ చూస్తోంది. హాల్లోనే గడంచె మీద రాజకొంరు యిద్దరు పిల్లలు... రాణి, రవి నిద్రపోతున్నారు. కోడలు ప్రక్క అరుగుమీద ఏదో చెరుగుతోంది చేటతో.

సుందరయ్యకు హైద్రాబాద్‌లో హాస్టలులో వుండి డిగ్రీ చదువుకుంటున్న రెండో కొడుకు శీను జ్ఞాపకమొచ్చాడు. ఇద్దరే కొడుకులు తనకు. పెద్దోడు ఊళ్లోనే పది ఫెయిలై ఇక తన వ్యవసాయ పనుల్లోనే వెంటున్నడు. రాజకొంరు తర్వాత పన్నెండేళ్లకు పుట్టిన శీనుకైనా నాల్గు అక్షరాలు చెప్పించాలని పట్నం పంపి... హాస్టల్లుంటడు. బాగానే చదువుతాన్నంటడు. సెలవుల్ల వచ్చినపుడు వ్యవసాయం పనులు చేస్తడు. హుషారే భూమి పనులల్ల.

"రెండేండ్ల కిందనే భూమినంత మీ ఇద్దరి పేర చేసిన గదరా రాజకొంరు. నీది ఎనిమిదెకరాలు... తమ్మునికి నాల్గు. భూమి ఉంచుకునుడా, అమ్ము కునుడా మీ ఇష్టం. తమ్ముణ్ణి కూడా అడుగు..."

"రేపు పట్నం పొయ్యిరానా..."

"నీ ఇష్టమన్నగదా."

"నువ్వు మనస్ఫూర్తిగ చెప్తలేవే నాయిన..."

"ఏంజెప్పేది బిడ్డ... నడమంత్రపు డబ్బు కట్టల కట్టలు గుట్టలోలె నెత్తిలపడి మనుషులను పాపబట్టె... ఉన్న తావిడిచి ఏడికి పోతంబిడ్డా... అంతా మాయ. మనుషులను మాయ కమ్మేసింది. ఎవుని మాట ఎవు డింటడు... కానీ..."

సుందరయ్య కంచంల చేతులు కడుక్కుని లేచి బయటికి... వాకిల్లోకి వెళ్లిపోయాడు... బయట వెన్నెల పిండారబోసినట్టు తెల్లగా పరుచుకుని ఉంది ఊరి నిండా. ఊరంతా నిశ్శబ్దం. ఎక్కడో ఊరకుక్క మొరుగు తోంది.

అందరి ఇండ్లల్లో ఇంతే. తర్జన భర్జన. లోలోపల పిసుకులాట. కుమ్ములపెట్టిన కందగడ్డోల్గె... కుతకుత ఉడికిపోవుడు. పైకి మాత్రం అంతా నిశ్శబ్దమే... నివురు గప్పిన నిప్పు.

3

నెలరోజులు గడిచిందో లేదో.

దాదాపు అందరూ భూమిని అమ్మేశారు. వాడె వరో కార్లలో ఊరికి రావడం మానేశాడు. వీళ్లే ఏ సర్పంచ్‌నో, వార్డుమెంబర్‌నో పట్టుకుని పోవుడు... రిజిస్టర్ చేసుడు... డబ్బు తెచ్చుకునుడు.

రాత్రింబగళ్లు తాగుడు.... ఊళ్లె కొత్తగా రెండు వైన్ షాపులు పడ్డయి.

ఊరు సగంకన్నా ఎక్కువే ఖాళీ అయింది.

గూన పెంకల ఇండ్ల ముందట కొన్ని కొత్తకార్లు కనిపిస్తాన్నై. పైసున్నప్పుడే సుఖం... ఎంజాయ్ చెయ్యి అంటున్నరు. చదువురానోల్లు కూడా సెల్‌ఫోన్ల మాట్లా డ్తున్నరు.

సుందరయ్యకు అంతా వెనుకట విఠలాచార్య సినిమాల చూచినట్టు వింతగా, నమ్మశక్యం కాకుండా, మాయవలె... గమ్మత్తుగా ఉంది.

రాజకొంరు సర్పంచుతోని భలే దోస్తి చేస్తాండీ మధ్య... వాళ్లిద్దర్ది చిన్నప్పుడు ఒకటే బడి.

ఐతే ఊరు ఊరంతా నిద్రపోతున్న కూకేటి పాము వలె ఉంది. అందరి కళ్లలో భయం. లక్షలకు లక్షల రూపాయలను ఎక్కడ దాయాల్నో తోచని భయం. ఏమై తదోనన్న ఉద్విగ్నత... నిన్నటిదాకా వాళ్ల రప్పలనుకున్న భూమి లక్షలను కురిపించడం... ఇదంతా ఏంది...?

సుందరయ్యకు... గతదినం రాత్రి తనకూ, రాజ కొంరుకూ నడుమ జరిగిన సంభాషణ జ్ఞాపకమొచ్చింది. అప్పుడు భూదేవి కూడా ఉంది ప్రక్కనే. మౌనంగానే విన్నది అంతా... నిజంగానే భూదేవిలా.

"నాయినా జాగ్రత్తగ ఇను. రామలింగం చెప్పిండు... ఇగ మనూళ్లె భూమి అంతా ఐపోయింది. ఒక్క మన పన్నెండెకరాలు, రామలింగం ముప్పయి రెండు, గా మన్నెపోల్లయి ఎనిమిదెకరాలు... గిదే మిగి లింది. రామలింగం మొన్న హైద్రాబాద్ పోయి కపూర్ సాబ్‌తోని మాట్లాడిండట. లాస్ట్ కాబట్టి మనకు ఎకరాకు ఐదు లక్షలిస్తన్నడట. మనకు జుమ్‌లా అరవై చిల్లరస్తది. ఇగ అమ్ముదమే. లేకుంటే ఒంటరోళ్లమైపోతం. మంచి రేటే యిది. అందరికంటె ఎక్కువ. బయటికి చెప్పద్దు. లొల్లయితది. రేపే పొద్గాల చీకట్ల రామలింగం, నేను పట్నం బయల్దేర్తానం. తమ్ముణ్ణి అట్లనే వెంటబెట్టుకోని ఇబ్రహీంపట్నంల రిజిస్టర్ చేసి రాత్రివరకు డబ్బుతోని పైలంగ ఇంటికస్త..." రాజకొంరు చెబుతూనే ఉన్నడు.

ప్రక్కన కోడలు గోడకు చేరగిలబడి వింటూనే... "అర్వయ్ లచ్చులా..." అంది మధ్యలో... షాక్ తిన్నట్టు... ఉండబట్టలేక.

''ఒర్రకే పిచ్చిదాన...'' గదమాయించిండు రాజకొంరు.

ఆమె లేచి నిశ్శబ్దంగా బయటికి వెళ్లిపోయింది.

సుందరయ్యకు ఒళ్లంతా తిమ్మిరెక్కినట్టు ఉంది. ఎవరో సుత్తెతో తలపై బలంగా బాదినట్టు. అంతా దిమ్మెక్కిపోయినట్టు.

రాజకొంరు ముఖంలోకి ఓ అర్థంలేని పిచ్చి చూపొకటి చూచి... సుందరయ్య కూడా ఇంట్లో నుండి బయటికి నడిచాడు భారంగా.

అప్పుడు కూడా... ఇలాగే... ఆకాశం నుండి బంగారప్పొడి రాలుతున్నట్టు పిండి వెన్నెల. వెన్నెట్లో, వాకిట్లో నులకమంచంపై వెల్లకిలా పడుకుని...

ఆకాశంలోకి చూస్తుంటే, అన్నీ మబ్బులే... వెండిమబ్బులు...

పిచ్చిమబ్బులు... పిచ్చి చంద్రుడు... పిచ్చి ఆకాశం... పిచ్చి భూమి...

4

"భూదేవీ ఏంజేస్తానవే... నిద్రస్తలేదు..." అన్నాడు సుందరయ్య భార్య నుద్దేశించి.

పక్కనున్న నులకమంచంలో భూదేవి ఇటువైపు తిరిగి... "నాక్కూడ నిద్రపడ్తలేదు. ఇవ్వాల్టితోటి దిక్కు లేని పచ్చులమైపోయినమనిపిస్తాంది."

"డబ్బుందిగదనే... బస్తానిండా నోట్లే... నీ కొడుకు తెచ్చిండుగదా''.

''ఏం జేస్కుంటవ్... బంగారాన్ని తింటవా... తింటాన్కి నాల్గు మెతుకులు కావాలె గాని."

సుందరయ్య మాట్లాడలేదు. అతనికి రాత్రి జరిగిన సంగతులన్నీ జ్ఞాపక మొచ్చినై. ఆ రోజు రాత్రి... పదిగంటలు దాటిందేమో... అనూహ్యంగా తన ఇంటి ముందు వాకిట్లో కొత్త కారు సర్రున వచ్చి ఆగింది. ఎవరబ్బా అని ఆశ్చర్యంతో తనూ, భూదేవీ, కోడలు, ఇద్దరు పిల్లలు.... అందరూ బిలబిలమని అరుగుపైకి ఉరుకొచ్చి చూస్తే...

కార్లో నుండి రాజకొంరు దిగుతున్నడు. దిగి డ్రైవర్‌కు రెండు వందల రూపాయల నోట్లివ్వగానే, కార్‌ను అటుయిటు సర్ది సరిగ్గా చెట్టు క్రింద నిలబెట్టి నమస్తేపెట్టి వెళ్లిపోయిండు. వాడు పోయిన తర్వాత చిన్నకొడుక్కు శీను దిగిండు చేతిలో నల్లటి పెద్ద బ్యాగ్‌తో. టకటకా ఇంట్లోకి నడుచుకుంటూ అందరూ వచ్చి... శీను బ్యాగ్ గడంచెపైన పెట్టి.... అరుగుల దిక్కున్న పెద్ద దర్వాజ మూసి...

"నాయినా... రావే... ఒక్కసారి ఈ బ్యాగ్‌లకు చూడు," అన్నాడు వెలిగిపోతున్న ముఖంతో- అని... బ్యాగ్‌ను తెచ్చి తనకూ, తల్లి భూదేవికి చూపించాడు. అన్నీ కట్టల కట్టలు డబ్బు. కుక్కికుక్కి సంచి నిండా సర్దితెచ్చిండ్రు.

''దీన్ని అందాక గీ గుమ్మిలపెడ్త... రేపు చూద్దాం.... వీటి సంగతి...''

ఈ లోగా రాజకొంరు మరో ప్లాస్టిక్ బ్యాగ్‌లో తెచ్చిన చికెన్ బిర్యానీ పొట్లాలనూ, మిఠాయి పొట్లాలను విప్పి గడంచె పైన సర్దిండు. ఇల్లంతా బిర్యానీ వాసన, స్వీట్ల ఘుమఘుమ వ్యాపించింది. పిల్లలు ఎగబడి తినడం ప్రారంభించి... సంబరం దాదాపు రెండు గంటలు...

రాజకొంరు చెప్పుకొచ్చాడు. హైద్రాబాద్‌ల ఎలా యికమత్‌గ భూమిని ఐదు లక్షలకు ఎకరం చొప్పున అమ్మిందీ, ఎలా మారుతికార్ కొన్నదీ... ఎలా క్యాష్‌ను జాగ్రత్తగా పట్టుకొచ్చిందీ... శీనూ వంతపాడాడు అన్నతో... ఇద్దరి ముఖాల్లోనూ డబ్బు తాలూకు అంతు లేని ఆనందం. పన్నెండు దాటేదాక ముచ్చట్లు పెట్టీ పెట్టీ... పిల్లలు కొత్త కార్లో ఆడీ ఆడీ...

రాజకొంరు శీనుకు స్వీట్‌ను తినిపిస్తూండడం ఎందుకో సుందరయ్య యాదృచ్ఛికంగా గమనిస్తూ... గమనిస్తూ...

చివరికి పన్నెండు దాటింతర్వాత...

చిన్నాయన శీనుతో కలిసి పిల్లలిద్దరూ కొత్త కార్లోనే నిదురపోయారు. రాజకొంరు, కోడలు గుమ్మిపక్కనున్న వాళ్ల గదిలోకి వెళ్లిపోయారు.

ఇక నిశ్శబ్దం మిగిలి... ఎనగర్ర కింద హాల్‌లో... సుందరయ్యా, భూదేవి.

ఎవరి నులకమంచాల్లో వాళ్లు... ఎడతెగని ఆలో చనలు. తామిద్దరూ కొత్తగా పెళ్లి చేసుకుని ఈ ఊరికి కాపురమొచ్చి... బంగారం అమ్మి కొద్దిగా చెల్క సంపా దించుకుని... ఇద్దరికిద్దరూ రెండు జతల కాళ్లు, రెండు జతల కళ్లు, రెండు చక్రాలు, రెండు జతల చేతులుగా వ్యవసాయం చేసి చేసి... ఎన్ని ఎండలు... ఎన్ని వానలు... ఎన్ని వరదలు.... ఎన్ని కరువులు... వాన కోసం ఎన్ని ఎదురుచూపులు...

భూమిని పొతం చేసుకుని.... చెల్కను పొలం చేసి, రాళ్లను చేన్లు చేసి... భూమి పండి... పంటలై, భూదేవి కడుపు పండి పిల్లలై.

బతుకంతా కాయకష్టం... రాత్రింబవళ్లు కను రెప్పలా కాపలా, రెక్కలు దించని ప్రయాణం... ఎప్పుడో భూమి... మట్టి... మొక్క... చెట్టు పచ్చని ప్రకృతి... చల్లని గాలి... అదో లోకం.

ఎందుకో సుందరయ్యకు మళ్లీ దుఃఖం ఒక ఉప్పెనై ముంచుకొచ్చింది.

'ఇక రేపట్నుండి... తన పొలం తనది కాదా... తన బావి, తన పంపు తన నీళ్ల ట్యాంక్... తను తీసిన పంటకాల్వలు... ఇవన్నీ తనవి కావా...'

రాత్రి చూచిన డబ్బు సంచి మెరిసింది కళ్లలో.

కళ్లనిండా నీళ్లు... ఎగిసెగిసి వస్తున్న ఏడుపు.

నిద్రపోని కళ్లు ఎర్రగా... మండుతున్నాయి.

గోడ గడియారం చూశాడు సుందరయ్య... ఐదు కావస్తోంది.

ఇక వశం కావడం లేదు. మంచంలో నుండి లేచి కిటికిలో నుండి బయటికి చూశాడు. తెలతెలవారు తోంది. చెట్టు కింద కొత్త కారు.

బట్ట లేసుకుని, చేతిలోకి కర్ర తీసుకుని సుంద రయ్య చెప్పులు వేసుకుంటూండగా, "ఏడ్కిపోతానౌ గింత పొద్దున," భూదేవి మాట విన్పించింది.

భార్య దిక్కు... అతి దీనంగా చూచి... "ఇక ఆఖరిసారి తనివితీరా పొలాన్ని చూస్కొని వస్తనే. మన సంతా కాల్తున్న కాష్ఠంలెక్కున్నది. భూదేవీ వస్త," అని ఒక్కడే వీధిలో నుండి... మట్టి బాటపై నుండి... పొలం దిక్కు...

పది నిముషాల్లో పొలంగట్టుపైకి చేరి...

మోటార్ స్విచ్‌ను ఆన్‌చేసి... మొన్ననే పూడిక తీయించిన బావిలో నుండి నీళ్లు బయ్‌మని సంప్‌ల పోస్తూండగా... రెండు చేతులనూ నీటి జాలులో చొప్పించి... చిన్న పిల్లాడిలా పులకించి... చుట్టూ పచ్చని పొలాన్ని కలియజూసి, పొలాలు... పొలాల కవతల తాటిచెట్లు... పైన కట్ట, ఆపైన గుండ్లు... గుట్టలు... ఆపైన తెలుపెక్కుతూ తెలవారుతున్న ఆకాశం...,

తన భూమి... తన పొలం... తన చెట్లు... తన గట్లు... తన ఆకాశం...,

సుందరయ్య దబాల్న పడిపోయాడు నీటి సంప్‌లో. పైన నీటిజాలు ఉధృతంగా దూకుతూనే ఉంది.

చుట్టూ... తిరుగుతున్న సంప్ చప్పుడు, నీటి చప్పుడు, తలలూపుతున్న వరిపైరు చప్పుడు... చల్లని గాలి చప్పుడు. పావుగంట తర్వాత ఎవరో పరుగెత్తు కుంటూ వచ్చారు రాజకొంరు దగ్గరికి... 'పొలందగ్గర సంప్‌ల మీ నాయిన సచ్చిపడున్నడు,' అనే వార్తతో.

వార్త విన్న రాజకొంరు షాక్ తిని భోరున ఏడ్వ లేదు. ఆ వచ్చినవాడు వెళ్లిపోగానే... కొత్త మారుతి కార్ దగ్గరికి హడావుడిగా వెళ్లి డ్రైవింగ్ సీట్‌లో పడుకున్నట్టు ఉన్న తమ్ముడు శీను ముక్కుదగ్గర వేలుపెట్టి చూశాడు. ప్లాన్ ప్రకారమే విషం కలిపి తను ఇచ్చిన స్వీట్‌ను కడుపు నిండా తిన్న తమ్ముడు... శాశ్వతంగా వెళ్లిపోయాడు. కారు వెనుక సీట్లో తన పిల్లలిద్దరూ నిద్రపోతున్నారు ఇంకా.

తృప్తిగా నిట్టూర్చి రాజకొంరు గబగబా ఇంట్లోకి వెళ్లి రాత్రి గుమ్మిలో దాచిన డబ్బు బ్యాగ్‌ను తెరిచి చూచుకున్నాడు తృప్తిగా... సంతోషంగా. నోట్ల కట్టలు దట్టంగా అలాగే ఉన్నాయి.

తండ్రి పోయాడు... తమ్ముడూ పోయాడు...

ఇక డబ్బంతా తనకొక్కడికే...

ఎదురుగా నులకమంచంలో తల్లి భూదేవి వెల్లగిలా పడుకుని కనిపించింది రాజకొంరుకు. ఆమె కళ్లు నిశ్చలంగా ఉన్నాయి.

ఆమె బతికే ఉందో, చచ్చిపోయిందో అతనికి అర్థంకాలేదు.

ఆదివారం వార్త, 11 మార్చి 2007